

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Hoogspanningsverbinding 380 kV g-k-c
Postbus 111
9200 AC Drachten

Uw brief van:	-	Ons kenmerk:	813400
Uw kenmerk:	-	Contact:	Dhr. H. v.d. Linden
Bijlage(n):	-	Doorkiesnummer:	010-5061710
		E-mailadres:	h.v.d.linden@ridderkerk.nl
		Datum:	30 juni 2023

Betreft: zienswijze concept NRD Nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding Geertruidenberg-Krimpen aan den IJssel/Crayestein

Geachte heer, mevrouw,

De concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD) ligt sinds vrijdag 26 mei 2023 ter inzage. In deze brief delen wij onze zienswijze op de concept-NRD. Eerst delen we een algemene beoordeling op het proces. Daarna leggen we de focus op een aantal specifieke inhoudelijke aandachtspunten.

Algemeen

De concept-NRD schetst een algemeen beeld rond nut en noodzaak van de nieuwe verbinding. Wij kunnen deze noodzaak onderschrijven. Het stuk gaat zeer uitgebreid in op de achtergronden, maar de daadwerkelijke reikwijdte en ook het detailniveau worden minimaal benoemd. Dat is wat ons betreft een gemiste kans. We hebben daarnaast helaas moeten constateren dat onze eerder ingebrachte punten in voorbereiding op de formele ter inzage legging, niet zijn verwerkt. Daarom voegen wij de eerder genoemde punten opnieuw in bij deze formele zienswijze.

Te volgen proces

Uitvoering Integrale Effect Analyse (IEA)

In de concept-NRD wordt op verschillende momenten gesproken over de Integrale Effect Analyse (IEA). De borging en het concrete tijdsplan rond deze IEA ontbreken echter. Als we kijken naar de infographic op pagina 8 vindt de IEA plaats lopende het onderzoek in het planMER terwijl deze IEA nadrukkelijk al kan aangeven of alle corridors wel of niet haalbaar zijn zelfs zonder de MER onderzoeken. Zeker voor het corridor 1 - waar wij nadrukkelijk partij zijn - zien we, overigens net als u, een grote stapeling van belemmeringen. Op pagina 10 geeft u aan dat de IEA mogelijk één of twee maal wordt uitgevoerd waarbij dit plaatsvindt bij het vaststellen van de ontwerpvoorkeursbeslissing. Gezien het bovenstaande is dit voor ons absoluut onacceptabel. U geeft op pagina 11 aan dat het planMER een belangrijk deel van de informatie levert, wij zien dit niet zo. Juist de IEA zou belangrijke informatie kunnen aanleveren voor het planMER.

Zienswijze 1:

Wij vragen u dan ook concreet om voor de start van het planMER een nadere analyse uit te voeren in kader van de IEA.

Aanleiding Klimaatakkoord

De opgave zoals door u aangegeven vanuit Rijksbeleid is inmiddels door het kabinet aangepast. De doelstelling wordt het beperken van CO₂-uitstoot in 2030 met tenminste 55% ten opzichte van 1990. De doelstelling van de energieregio's is niet de realisatie van gezamenlijk 35 TWh productie vanaf 2030 maar de realisatie van deze opgave in 2030.

Zienswijze 2:

Wij vragen u om deze omissies te herstellen.

Waarden en functies in het gebied

Wij missen op de belemmeringenkaart het in ontwikkeling zijnde Rijksproject Delta Rhine Corridor. Dit project is recentelijk op vergelijkbare wijze opgestart en gaat op diverse punten interfereren met deze opgave.

Zienswijze 3:

Wij vragen u dit project nadrukkelijk te benoemen en de interactie te betrekken bij de verdere processtappen.

Definitie van stedelijk gebied

U geeft op pagina 31 aan dat het stedelijk gebied van diverse gemeenten niet tot het zoekgebied hoort. Hierbij ontstaat een definitiekwestie. In het provinciaal beleid wordt het gehele gedeelte van corridor 1 op Ridderkerks grondgebied aangeduid als bestaand stedelijk gebied. Dit zou dan strijdig zijn met het uitgangspunt dat ontwikkeling van de verbinding in stedelijk gebied niet reëel is.

Zienswijze 4:

Gezien de geaccepteerde definitie in provinciaal beleid rond stedelijk gebied, vragen wij u corridor 1 op basis van dit uitgangspunt te herzien.

Uitgangspunt minimale corridorbreedte van 1.200 meter

U geeft op pagina 33 aan dat het eerder geformuleerde uitgangspunt van een breedte van minimaal 1.200 meter in corridor 1 tussen Rotterdam en Ridderkerk niet haalbaar is. Alleen al op basis van deze constatering zou corridor 1 moeten komen te vervallen, of het uitgangspunt van minimaal 1.200 meter moet worden losgelaten.

Zienswijze 5:

Wij vragen u aan te geven of vastgehouden wordt aan de minimale maat, met als gevolg het vervallen van corridor 1 op Ridderkerks grondgebied, of dat de minimale corridorbreedte wordt losgelaten.

Intensieve stapeling van belemmeringen corridor 1

Op pagina 40 geeft u een, ons inziens niet limitatieve, opsomming van belemmeringen in corridor 1. Deze opsomming ondersteunt ons in onze eerdere stelling dat onderzoek van de corridors op basis van een IEA uitgevoerd moet worden voordat er een diepgravende planMER wordt gemaakt. De milieuresultaten uit de IEA kunnen dan worden ingevoegd in het planMER die dan gaat over in ieder geval (soms moeilijk) haalbare alternatieven.

Zienswijze 6:

Wij vragen u om gezien de al benoemde lijst met belemmeringen de IEA op korte termijn uit te voeren, om zo onhaalbare oplossingen te kunnen laten vervallen. Wij geven u overigens mee dat bij het uitvoeren van een IEA ook een globale financiële beoordeling hoort, om ook op dat punt helderheid te hebben over haalbaarheid.

Hoofdstappen in het ontwerpproces

Op pagina 45 geeft u aan dat het ontwerpen van tracé-alternatieven de eerste stap van het traject is. Na deze ontwerpfase volgt het planMER en daarna de IEA.

Zienswijze 7:

Zoals wij al hebben aangegeven lijkt ons dit een onjuiste volgorde. Wij dringen er dan ook met klem op aan deze procesvolgorde te wijzigen en daarnaast ook het besluitvormend orgaan te benoemen die besluiten neemt over de IEA. Dit ontbreekt nu in het stuk.

Betrekken van partijen in het participatieproces

Wij constateren een limitatieve lijst van participanten waaraan wij tenminste twee partijen willen toevoegen. Onze gemeente wordt op milieugebied ondersteund door de Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond (DCMR) welke partij ontbreekt. Ook onze ondernemers en maatschappelijke instellingen ontbreken in deze lijst.

Zienswijze 8:

Wij vragen u om de lijst met partijen aan te vullen met de door ons aangegeven partijen en deze partijen ook nadrukkelijk te betrekken in het verdere proces.

Inhoudelijke zienswijze op diverse punten

Zoals in de inleiding aangegeven hebben wij ook een aantal inhoudelijke zaken waar wij een zienswijze op hebben geformuleerd.

Domino effecten of effecten van draden over draden onder andere rangeerterrein Kijfhoek

Op het rangeerterrein Kijfhoek worden gevaarlijke stoffen over het spoor gerangeerd. Hierbij kunnen calamiteiten ontstaan. Denk hierbij aan een brand op het rangeerterrein waardoor mogelijk de hoogspanningskabel in brand vliegt en/of knapt of aan het knappen van de kabels veroorzaakt door hitte, klimaatstress of extreme neerslag.

Daarnaast staat bij het onderdeel veiligheid vermeld dat men aandacht zal besteden aan mogelijke risico's die kunnen ontstaan door elektromagnetische compatibiliteit (EMC): elektrische apparaten of installaties die worden beïnvloed door de magneetvelden van de nieuwe 380kV-verbinding.

Zienswijze 9:

Wij vragen u om te onderzoeken wat de risico's kunnen zijn van mogelijke domino effecten. En wij vragen u onderzoek te doen naar de effecten van draden over draden en de eventuele effecten van een hoogspanningskabel op de bedrading van elektrisch aangedreven treinen.

Technische haalbaarheid fly-over knooppunt Ridderkerk

Op knooppunt Ridderkerk waar de A15, A16 en A38 samenkomen, bevindt zich een hoge fly-over. Het zoekgebied lijkt zodanig smal dat de hoogspanningskabels over het verkeerknooppunt moeten worden getrokken dan wel dat er sprake zal moeten zijn van een grote gestuurde boring met aan weerszijden van het knooppunt te realiseren opstijppunten.

Zienswijze 10:

Wij vragen u om onderzoek naar de haalbaarheid rond het passeren van het knooppunt Ridderkerk, zowel technische als ruimtelijk en financieel, uit te voeren voor zowel de bouwfase als de exploitatiefase.

Effecten op de windturbines in Nieuw Reijerwaard

Op pagina 51 van het concept-NRD staat in de paragraaf gebruiksfuncties dat onderzocht wordt wat de effecten zijn op windturbines. In het geval van Nieuw Reijerwaard betreft dit drie vergunde turbines, gebaseerd op een inpassingsbesluit van de provincie Zuid-Holland. Corridor 1 kruist deze opstelling haaks. De opstelling van windturbines en hoogspanningsleidingen en -masten kunnen windefecten veroorzaken.

Zienswijze 11:

Wij vragen u om expliciet onderzoek te doen naar de belemmering die de mogelijke werpafstand van deze windturbines heeft op de corridor. Daarnaast vragen wij u tevens om onderzoek te doen naar de onderlinge effecten tussen windturbines en hoogspanningsleidingen en -masten.

Effecten op de geprojecteerde woningbouwlocaties

Zowel langs de Langeweg, de Waalweg, de Rijkstraatweg, de Lagendijk als de Ringdijk liggen geprojecteerde of vergunde woningbouwlocaties in het zoekgebied, variërend van één woning tot meerdere rijen woningen of appartementenblokken. Het gedeelte langs de Ringdijk maakt onderdeel uit van de vastgestelde Gebiedsvisie Rivieroevers (incl. planMER). Met de Gebiedsvisie willen we het volgende bereiken:

1. ruimtelijke kwaliteit;
2. goed evenwicht tussen groen, werken en wonen;
3. goede bereikbaarheid van de oevers;
4. een gezonde woon, werk- en leefomgeving.

Zienswijze 12:

Wij vragen u om deze gebiedsvisie en de hieruit voortkomende ontwikkelingen en overige ontwikkelingen elders in de gemeente (binnen het zoekgebied) als vaststaand gegeven expliciet mee te nemen in het onderzoek. De door de gemeente gewenste ontwikkelingen mogen niet onmogelijk worden gemaakt met de komst van de nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding.

Effecten op Rijksmonumenten met name buitenplaats Huys ten Donck

Het Huys ten Donck aan de Benedenrijweg 461 te Ridderkerk heeft de status van Rijksmonument. Het huidige huis is in 1746 gebouwd. Het park waarin het ligt is een beschermd natuurgebied. Op pagina 50 van de concept-NRD staat in de paragraaf cultuurhistorie dat de effecten worden onderzocht op UNESCO-werelderfgoed, historische stedenbouw en historische geografie. Ten gunste van het behoud van het landgoed is de Stichting Huys ten Donck op zoek naar ontwikkelmogelijkheden als kostendrager. Deze mogelijkheden staan grotendeels ook uitgewerkt in de Gebiedsvisie Rivieroevers. In de concept-NRD is niet specifiek opgenomen of ook de mogelijk effecten op Rijksmonumenten worden onderzocht in het MER.

Zienswijze 13

Wij vragen u om de effecten van een 380 kV-verbinding op Rijksmonumenten te onderzoeken. Dit geldt ook voor cultuurhistorische landschappelijke waarde van het omliggende park.

Effecten op drinkwaterputten, zoekgebied beschermd drinkwater

Binnen de gemeente Ridderkerk liggen diverse gebieden met beschermings- en zoekgebieden voor de drinkwatervoorziening. Op pagina 50 van het concept-NRD staat in de paragraaf bodem en water: "Als grondwaterstanden en -stromingen worden beïnvloed kan dat vervolgens weer van invloed zijn op aanwezige kwetsbare gebieden, waarden en functies, zoals waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en KRW-grondwaterlichamen". Het is onduidelijk of er onderzoek wordt gedaan naar de effecten van het heien/boren in de grond voor het plaatsen van de hoogspanningsmasten op "waterwingebied, grondwater beschermingszone, boringvrije zone en gebieden met aanvullende strategische voorraden".

Zienswijze 14:

Wij vragen u om de bovengenoemde effecten mee te nemen in het planMER.

Effecten op het kinderdagverblijven, scholen en andere gevoelige bestemmingen

Onder of langs het deel van corridor 1 (van knooppunt Ridderkerk tot de Nieuwe Maas) bevinden zich enkele kinderdagverblijven, scholen en gevoelige bestemmingen.

Zienswijze 15:

Wij vragen u, om uitgaande van het landelijk voorzorgsbeginsel van een magneetveldzone van 0,4 microTesla, te onderzoeken welke afstand noodzakelijk is van een 380 kV-hoogspanningskabel tot een kinderdagverblijf, school, woningen en andere gevoelige bestemmingen.

Beperking als gevolg van vrijwaringzone buisleiding uit de structuurvisie buisleidingen

In de structuurvisie ondergrondse buisleidingen 2012-2035 geconsolideerd op 26-11-2019 staan vrijwaringszones aangegeven van 70 meter voor buisleidingen van nationaal belang voor het (toekomstig) vervoer van gevaarlijke stoffen zoals gas, olie, CO₂ en bulkchemicaliën van het Rijnmondgebied naar het Ruhrgebied. Op deze strook mag geen permanente bebouwing plaatsvinden en risicovolle/risicoverhogende objecten naast de strook moeten worden geweerd. In deze strook ligt nu naast het Donckse Bos een hoge druk aardgasleiding en een ondergrondse hoogspanningsleiding. Langs het rangeerterrein Kijfhoek is een ondergrondse waterstofleiding aanwezig. Het zoekgebied van corridor 1 overlapt deze gebieden. Voldoende afstand dient er te worden gehouden. Daarnaast maakt de leidingstrook, naast andere mogelijkheden, onderdeel uit van het project Delta Rhine Corridor.

Zienswijze 16:

Wij vragen u om deze vrijwaringszones als afstandsbeperking op te nemen in het zoekgebied van corridor 1 naast de mogelijke ontwikkeling van het Delta Rhine Corridor.

Laagfrequent geluid

Op pagina 51 van het concept-NRD staat in de paragraaf leefomgeving en gezondheid dat de effecten worden onderzocht als gevolg van geluid, luchtkwaliteit en magneetvelden. Vervolgens wordt de invloed hiervan op de milieugezondheidskwaliteit bepaald. Daarbij wordt gekeken naar de verandering van de geluidsbelasting en de luchtkwaliteit bij gevoelige objecten en het aantal gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone. Onduidelijk is of het aspect laagfrequent geluid (geluid in het frequentiegebied tot circa 100 Hz) ook wordt onderzocht.

Zienswijze 17:

Wij vragen u om laagfrequent geluid op te nemen in de onderzoeken.

Beschermde diersoorten

Op pagina 50 staat in de paragraaf natuur dat permanente effecten op vogels onderzocht worden, de zogenaamde draadslachtoffers. De hoogspanningsverbinding doorkruist meerdere gebieden waar zich beschermde diersoorten kunnen bevinden, waaronder inderdaad vogels. Er bevinden zich echter ook andere strikt beschermde soorten en er kunnen meer effecten op treden dan alleen botsingen door vogels.

Zienswijze 18:

Wij vragen u te onderzoeken of er mogelijk ook andere effecten op vogels kunnen zijn (bijvoorbeeld hoe om te gaan met nestbouw in masten). Daarnaast willen we graag onderzocht hebben of er mogelijk ook effecten zijn op andere beschermde diersoorten. Denk bijvoorbeeld aan vleermuizen.

Natura2000 gebied

Het is nu niet duidelijk of er een AERIUS-berekening wordt uitgevoerd voor de bouwfase en exploitatiefase.

Zienswijze 19:

Wij vragen u de effecten van stikstofdepositie op beschermde Natura2000 gebieden als gevolg van de bouw- en exploitatiefase te onderzoeken.

Landbouw en effecten op landbouwhuisdieren

Op pagina 51 staat in de paragraaf gebruiksfuncties dat onderzocht wordt wat de effecten zijn op landbouw.

Zienswijze 20:

Wij vragen u te onderzoeken wat de effecten kunnen zijn op landbouwhuisdieren naast de effecten op landbouw.

Onderzoek naar vermijddedrag in recreatiegebieden

Op pagina 51 staat in de paragraaf gebruiksfuncties dat onderzocht wordt wat de effecten zijn op recreatie. Een groot deel van het zoekgebied loopt nu door onze groene buitengebieden Waalbos, ten westen van de A38 en de Donckse Velden en over het recreatieve riviertje de Waal.

Zienswijze 21:

Wij vragen u te onderzoeken of en in welke mate de hoogspanningsverbinding als barrière kan werken en in hoeverre mensen hun recreatieve activiteiten aanpassen als gevolg van de aanwezigheid van een 380 kV-hoogspanningsverbinding.

Beoordeling risico van ijsvorming en ijsafzetting

In de winter kan ijsvorming ontstaan op de draden en de masten. Er kunnen relatief grote stukken ijs los breken en worden weggeslingerd bij hevige wind. Het zoekgebied ligt nu over woningen, een bedrijventerrein, maar ook over een kassenconcentratiegebied, het gebied rond de Hoogzandweg/Rijksstraatweg.

Zienswijze 22:

Wij vragen u te onderzoeken in welke mate deze ijsafzetting een risico vormt voor onze bewoners en ondernemers.

Ondergronds aanleggen van de 380 kV-hoogspanningskabels.

Wij hebben kennis genomen van het standpunt dat uitgangspunt bij realisatie van deze verbinding een bovengrondse aanleg is. Dit tenzij dit om diverse moverende redenen niet mogelijk is. Ondanks dit uitgangspunt wijzen wij u op voorbeelden van 380 kV-verbindingen die ondergronds zijn aangelegd, bijvoorbeeld een deel van het tracé bij Delft.

Zienswijze 23:

Wij vragen u te onderzoeken, zeker gezien de stapeling van belemmeringen op ons grondgebied, om corridor 1 in Ridderkerk uit te voeren als ondergronds tracédeel.

Wij verwachten u hiermee een heldere reactie te hebben gegeven op de concept-NRD en zien uw reactie tegemoet.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk,

de secretaris

de burgemeester,

dhr. H.W.J. Klaucke

Dhr. C.A. Oosterwijk